

ВРХОВНИ СУД  
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ  
Број: 118-0-Рев-08-000 884  
Бањалука, 28.4.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Ф.З. из С., ..., Ц.А. рођене З. из С., ... и К.А. рођене З. из С., ..., сви заступани по пуномоћнику И.К., адвокату из С., против тужених РС и Општине В., које заступа Правобранилаштво РС, Сједиште замјеника у Ф., ради накнаде штете, вс. 388.017,18 КМ, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 014-0-Гж-06-000 351 од 20.6.2008. године, на сједници одржаној 28.4.2010. године, донио је

## ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

## Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Вишеграду број П-253/05 од 28.3.2006. године одбијен је у цјелости тужбени захтјев тужилаца којим су тражили да им тужене солидарно исплате на име накнаде материјалне штете настале рушењем стамбено-пословног објекта на локалитету К.М. у В., улица ..., износ од 388.017,18 КМ, са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до исплате. Тужиоци су обавезани да туженим надокнаде трошкове парничног поступка у износу од 12.906,00 КМ, док је захтјев тужених за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа одбијен.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 118-0-Рев-08-000 884 од 20.6.2008. године жалба тужилаца је дјелимично уважена, одлука о трошковима парничног поступка садржана у изреци првостепене пресуде укинута и у том дијелу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, док је у дијелу којим је одбијен тужбени захтјев тужилаца за накнаду штете на пословно-стамбеном објекту жалба одбијена као неоснована и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужиоци побијају другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права и повреде одредаба парничног поступка (погрешно наведено: повреде закона) и предлажу да се оспорена пресуда преиначи тако да се удовољи тужбеном захтјеву тужилаца или да се укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужени нису одговорили на ревизију тужилаца.

Ревизија није основана.

У овој парници тужиоци захтијевају да им тужене солидарно надокнаде материјалну штету у износу од 388.017,18 КМ коју су претрпили рушењем стамбено-пословног објекта у В. у улици ..., а на који објекат полажу право сувласништва по основу наслијеђа иза њихових родитеља.

Према утврђеном чињеничном стању власник предметног стамбено-пословног објекта је био отац тужилаца С.З., који је наводно одведен из куће 1992. године и на чије име је издато и рјешење о одобрењу за грађење предметног објекта. Неспорно је да су тужиоци напустили предметну породичну кућу у мају 1992. године, да је мајка тужилаца, која је у међувремену умрла, послје престанка ратних дејстава поднијела захтјев за поврат предметних некретнина, да су јој некретнине враћене, али да је објекат порушен. Неспорно је такође да је кућа на коју тужиоци полажу право сувласништва по основу наслијеђа иза родитеља, била потпуно порушена 1997. године, када је надлежни орган управе друготужене у фебруару мјесецу те године утврђивао и вршио идентификацију напуштених некретнина. Тужиоци су поднијели тужбу за накнаду штете суду 14.9.2005. године.

Код таквог стања чињеница, а имајући у виду да тужиоци заснивају свој захтјев на тврдњи да је предметни објекат порушен након потписивања Дејтонског споразума (Општег оквирног споразума за мир у БиХ) од стране војних и полицијских снага, те да нису пружили доказе на основу којих би се утврдиле чињенице одлучне за постојање основа одговорности тужених, односно да је штета настала радњом или пропуштањем органа тужених, нижестепени судови су закључили да тужиоци нису у смислу члана 123. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09 у даљем тексту: ЗПП) доказали основаност постављеног тужбеног захтјева. Поред тога, нижестепени судови су оцијенили да је основан приговор тужених о застарјелости потраживања тужилаца. Предметни стамбено-пословни објекат био је потпуно порушен-уништен у фебруару мјесецу 1997. године, што је записнички констатовано од стране Општинске управе за ..., па је до подношења тужбе суду протекао рок од пет година прописан одредбом члана 376. став 2. ЗОО у ком року су могли судским путем захтијевати накнаду штете. Из ових разлога су нижестепени судови одбили тужбени захтјев тужилаца као неоснован.

Оспорена пресуда је правилна и законита.

Правилно су нижестепени судови закључили да тужиоци нису понудили доказе, па ни доказали чињенице на којим темеље свој захтјев за накнаду материјалне штете због рушења стамбено пословног објекта на који полажу право сувласништва по основу наслијеђа иза њихових родитеља, а што су били дужни у складу са одредбама члана 7. и 123. ЗПП. Тужиоци нису доказали ко је, када и на који начин предметни објекат порушио, нити да је штета настала његовим рушењем, проузрокована противправним радњама или пропуштањем органа тужених у смислу члана 172. Закона о облигационим односима ("Службени лист" СФРЈ бр. 27/78 до 57/89 и "Службени гласник" РС бр. 17/93, 3/96 и 39/03, у даљем

тексту: ЗОО), односно члана 180. истог закона, под претпоставком да је штета настала прије ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о облигационим односима („Службени гласник РС“, број 3/96) којим је брисан члан 180. Тужиоци су током поступка тврдили, а то понављају и у ревизији, да је предметни објекат порушен након потписивања Дејтонског споразума, па су наводи ревизије да је штета коју су тужиоци претрпили „производ ратних активности тужених“ у супротности са чињеничним наводима тужилаца на којим темеље свој захтјев. Поред тога, одговорност тужених за штету по основу опасне дјелатности, тј. ратних активности у смислу члана 173. и 174. ЗОО, тужиоци темеље на чињеницама изнесеним тек у ревизији, што није дозвољено према изричитој одредби члана 242. ЗПП.

С обзиром да тужиоци нису доказали основ одговорности тужених за штету, оцјена нижестепених судова о основаности приговора застаре потраживања тужилаца, који су истакле тужене, није од утицаја на исход овог спора. Зато пропуст другостепеног суда да одговори на жалбене наводе тужилаца да је штета проузрокована тешким кривичним дјелом које не застарјева, не представља повреду члана 231. у вези са чланом 209. ЗПП.

Поред тога, погрешно је правно схватање ревидената да се у конкретном случају застарјевање потраживања накнаде штете треба цијенити према одредбама члана 377. ЗОО. Рок застарјелости потраживања накнаде штете прописан одредбама члана 377. ЗОО може се примијенити само ако је кривично дјело утврђено у кривичном поступку, а изузетно и у парничном поступку ако постоје околности које искључују кривично гоњење и кривичну одговорност оптуженог. У противном, има се примијенити рок застарјелости прописан одредбама члана 376. ЗОО. Тужиоци нису доказали да је у кривичном поступку утврђено да је извршено кривично дјело из кога је произашла штета коју потражују, нити је у овој парници утврђено да је штета проузрокована кривичним дјелом, да би се могао примијенити рок застарјелости потраживања накнаде штете из одредби члана 377. ЗОО, па су нижестепени судови правилно примјенили материјално право када су примјеном одредбе члана 376. став 2. ЗОО закључили да је потраживање тужилаца застарело.

Из напријед наведеног произилази да оспорена одлука нема неодстатака на које указује ревизија тужилаца, као ни оних на које овај суд у складу са одредбом члана 241. ЗПП пази по службеној дужности. Зато је примјеном одредбе члана 248. истог закона одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа  
Биљана Томић

Za tačnost otpavka ovjerava  
rukovodilac sudske pisarne  
Amila Podraščić